METEOROLOGIA.

SŁOŃCA poboczne z kołami szczególnego kształtu i położenia.

W dzienniku Sillimana (Tom X. str. 368) są opisane dwa fenomena słońc pobocznych, które będąc nadzwyczaynemi, zasługują tu na wspomnienie, chociaż ich opisanie jest mniey dostateczne.

Wiadomość o pierwszém zjawieniu, była udzielona prof. Sillimanowi przez P. Izaaka Lea, którego brat miał sposobność robić postrzeżenie w Jackson, w Stanach-Zjednoczonych Ameryki północney, dnia 19 sierpnia 1825. Wyobrażenie tego fenomenu, znayduje się na T. III. fig. 6; gdzie *A* oznacza zenith, *B* prawdziwe słońce, *C* pięć słońc pobocznych, które z przecięcia kół powstały; *DD* małe odcinki koła wielkiego, a *O* i *W* punkta wschodu i zachodu na kompassie. Swiecące koła miały wiele podobieństwa do tęczy xiężyca. Część koła małego, na zachód prawdziwego słońca, była jaśnieysza nad inne.

Zewnętrzne części koła naywiększego na północ i południe, bardzo były ciemne; strona wschodnia koła małego była nieco spłaszczona. Fenomen ten zdarzył się około 9 godziny, przy pogodzie nieco mglistey. Po 45 minutach na 9 godzinę, mgła bardziey się wzmogła, a jeszcze bardziey o kwadransie na 11tą, i zjawisko w ówczas znikło. Termometr od kilku dni stał między 96° a 101° F. a w nocy poprzedzającey, wszczęła się gwałtowna burza, bez deszczu jednak. Mieszkańcy w Huntingdom, o 35 mil angielskich na wschód Jackson, mieli po-

dobnież zręczność widzenia tego świetlnego meteoru; lecz w Reynaldsburgu, o 63 mil angielskich na wschód Jackson, fenomen ten nie był widziany *).

Drugi fenomen był dostrzeżony przez P. Leonarda Price, dnia 14 sierpnia 1825, w Millbury, w Massachusset. Wyobraża go na T. III. fig. 8. Słońce *S*, stało w środku koła *AB*, które miało wielkość koła, jakie się postrzegać zwykło około słońca: a nadto było otoczone kołem elliptycznem, mającem położenie takie jak na figurze; przez słońce przechodziło jeszcze większe koło *EF*, którego środek przypadał ku zachodowi. Wiatr był zachodni, a niebo pokryte chmurami, bardzo powolnie przesuwającemi się od zachodu ku wschodowi. Gdzie obłoki były naygęstsze, tam światło było naywiększe, wyjąwszy punkta *GH*, gdzie elipsa zachodziła na koło. Gdzie zaś nie było obłoków, tam też nie było i kolorów. Kolory, wyjąwszy w punktach *GH*, były podobne do tęczowych, chociaż nie bardzo wyraźne. Fenomen ten ukazał się około godziny 8 z rana, a trwał do godziny 11. *M. S.*

ZOOLOGIA.

O Girafie (z ryciną.)

Z powodu sprowadzenia tego okazałego źwierzęcia Afrykańskiego w roku bieżącym do Paryża,

*) Lubo P. Lea w swym liście wspomina, że fenomenu tego nie można porównać z żadnym z tych, które przez wielu fizyków były postrzegane; jednak P. *Poggendorff*, porównywa go z fenomenem postrzeżonym w St-Petersburgu przez P. Lowitz, a opisanym w *Nov. Act. Acad. Petrop.* T. VIII p. 384.

gdy dzienniki zagraniczne wiele o niém donosiły, umyśliliśmy także dla naszych czytelników dać wiadomość o tym nader rzadkim gościu w Europie.

Cechy zoologiczne Girafy (*Camelopardalis Giraffa*, *L i n*, po francuzku, po niemiecku i po angielsku *Giraffe*, po rossyysku: Жирaффa) są podług opisania Prof. Jarockiego *) następne:

Zęby przednie w szczęce górney żadne; w dolney ośm. Kły żadne. Trzonowe od przednich odsunione, podobne jak u innych (przeżuwających) w każdey zuchwie po sześć. Pysk długi z pyzą nabrzmiałą, z wargą całą. Na głowie rogi dwa stałe, krótkie, kościane, pełne, niedzielne, stożkowate, na końcach płasko przycięte, skórą pokryte, siercią długą, stérczącą, zakończone. Na czole guz kościany. Łzocieki żadne. Konchy uchowe mierne kończyste. Szyja długa. Zacząwszy od uszów, aż pomiędzy łopatki, grzywa na karku z włosów dłuższych. Ogoń krótki na końcu kiściasty. Cyców między tylnemi nogami cztéry. Nogi wolne, dwupalczaste i dwukopytowe; przednie znacznie dłuższe od tylnych.

Girafa żyje w niewielkiey liczbie nad brzegami Nilu, po lasach; rzadko zaś w doliny zachodzi. Postrzegłszy człowieka, lubo z razu nie zdaje się bydź lękliwą, wszelako za zbliżeniem się jego, pierzcha z niewymówną rączością tak, iż koniem dognać jey nie można; wszakże prędko ustaje w biegu, a w ówczas jedyną obronę znayduje w nogach przednich. Arabowie polują na nie dla mięsa i twardey skóry, do różnych robót przydatney. Bardzo tylko młode

*) Zoologii T. I. str. 252.

żywo się łowią, lecz i te częstokroć, nie przyymując żadnego pokarmu, giną. Która zaś z poymanych przeżyje dni kilka, ta wkrótce daje się ugłaskać, i wielce przywiązuje się do tego, kto ma o niey staranie. Girafa, ze wszystkich źwierząt dotąd poznanych, jest naywzniośleyszą; dorosła bowiem, od ziemi do wierzchu głowy ma stóp ośmnaście; gdy przeciwnie, wysokość jey z tyłu, ledwie jest stóp dziesięć. Kolor sierści ma cisawy czyli blado-kasztanowaty, ciemno-rudemi, nierównemi centkami upstrzony.

Półtrzecio-letnia samica, którą basza Egiptu, Królowi Francuzkiemu w podarunku przysłał, a która stała się teraz w Paryżu *modném źwierzęciem* (bète à la mode) była bardzo młodo złowiona, wespół z drugą, pod miastem *Sennaar* w Nubii, na lewym brzegu Nilu położoném, o 40 mil francuzkich na południe Kairu. Gubernator Sennarski, kupiwszy obiedwie, podarował *Mehmedowi-Ali Baszy*, który, jednę z nich posłał Królowi Francuzkiemu, a drugą Królowi Angielskiemu. Piérwszato jest girafa, którą żywą do Francyi sprowadzono.

Z historyi wiadomo, że Juliusz Cezar w roku 708 od założenia Rzymu, pierwszy, dla zabawy ludu, rzadkie to źwierzę do Europy sprowadził. Pod następnymi Cesarzami, często Rzymianie oglądali girafę na igrzyskach w cyrku, lub w czasie obchodzonych tryumfów, z odniesionych zwycięztw w Afryce. Przy końcu wieku XV (1486), wielki Xiąże Florencki utrzymywał żywą girafę. Wszakże o żadney nigdy tyle nie głoszono, ile o tey, która się teraz we Francyi znayduje. Zaledwo stanęła na ziemi francuzkiey, natychmiast zewsząd z naywię-

kszém uniesieniem była przyjętą, a jey przeprowadzenie do Paryża,gdzie z upragnieniem oczekiwana stanęła d. 30 czerwca r. b. istnym było tryumfem. Już w Marsylii, witano powolne to i łagodne źwierzę, powszechnemi oklaskami: a wszędzie, kędy przechodziło, ubiegano się na wyścigi o uprzeyme go spotykanie, jako też jego czarnych przewodników. Otrzymali oni od Króla w nagrodę dwa tysiące franków; a dla Baszy miała bydź posłana w darze para pistoletów, roboty *Lamotta* w St. Etienne, które, na wystawie płodów przemysłu francuzkiego, wszystkich zadziwiały; cenią je pięć tysięcy franków.

Gdy d. 30 czerwca o godzinie 5 wieczorem, girafa przybyła zdrowo do ogrodu botanicznego Królewskiego, natłok ciekawych był niezmierny. Z przodu patrząc na nię, ma okazałą postawę; dochodzi bowiem dwunastu stóp wysokości. Dla oglądania jey codziennie, wodzoney po ulicach ogrodu botanicznego, kratą tylko oddzielonego od innych ogrodów, wielka liczba zgromadzała się widzów. D. 9 lipca przeprowadzoną została do St. *Cloud*, gdzie ją z wielkiém zadowoleniem Król Jmć i cały Dwór oglądał. Akcyonaryuszom mostu, do ogrodu botanicznego wiodącego,przynosi ona codziennie do 650 franków; nie mniey też z jey obecności korzystali w samych początkach rzezimieszki, wyprzątający zręcznie kieszenie, stłoczonych w ciżbę widzów, i zadzierających głowę na to wzniosłe stworzenie. Kiedy po swém przybyciu do Paryża, girafa od kilkunastu tysięcy osób codziennie była oglądaną, uwiadomiono nareszcie publiczność, że od d. 22 lipca,okazywaną tylko będzie w niedziele, wtorki i piątki w ogrodzie,a w oranżeryi za bileta-

mi, w poniedziałki, czwartki i soboty. Chodzi ona i biega lekko; pija mléko i jada róże; a głosu jey dotąd nie słyszano. Tak jest lękliwą, że naymnieyszy szelest ją trwoży; ludzi wszakże, ani też bydła nie lęka się; gdy to przeciwnie, na jey widok, przeymuje się trwogą. Jakośmy wyżey już namienili, girafa stała się w Paryżu modném źwierzęciem; nie tylko bowiem, że jest dotąd prawie powszechnym rozmowy, lecz nawet dzienników, gazet, sztycharstwa, litografii i t.d. przedmiotem. P. *Mongez* czytał o niey na posiedzeniu akademiczném wiadomość, w którey utrzymuje, że Moyżesz pierwszy wzmiankę o Girafach czyni (?). Wszakże Arystoteles zamilcza o girafie, i dopiéro z poźnieyszych pisarzy, wspomina o niey Albertus Magnus (um. 1280). Wiadomość, którą o girafie ogłosił drukiem P. *Ferlus*, w krótkim przeciągu czasu potrzykroć została rozchwytaną. Po sklepach paryzkich mód i galanteryy, na rozmaitych rzeczach widzieć można wizerunek girafy, jako to: na pierścieniach, szpilkach, woreczkach, tabakierkach, lulkach, biletach etykietalnych, i t. p. Ukazał się nawet wodwil (*Vaudeville*) pod tytułem: *La Giraffe*, którego ona jest głównym przedmiotem; a jeden z dzisieyszych baykopisarzy francuzkich, P. Adolf *Jauffret*, który ją w Marsylii jeszcze oglądał, trzy bayki o niey napisał, mieniąc ją w jedney: *żywym wzorem w rodzaju romantycznym* (Type vivant du genre romantique). *N. A. Kumelski.*

BOTANIKA.

NAZWISKA ROŚLIN,

Grekom starożytnym znanych, na język polski przetłumaczone (*).

Abies orientalis	Jodła wschodnia.
— rubar *C.* Bauh. / — Pinus Abies *L.*	— pospolita.
— taxifolia, Desf. / — P. Picea *L.*	— Swierk.
Acacia arabica	Akacya arabska.
— Senegal	— białokora.
— vera / Mimosa nilotica *L.*	— gummorodna
Acanthus mollis	Rozdzieniec(Syr.)bezbronny.
— spinosus	— ciernisty.
Acer obtusifolium	Klon tępolišci.
Achillea Ageratum	Krwawnik Zeniszek.
— ligustica	— liguryyski.
— magna	— wielki.
— tomentosa	— kutnerowaty.
Aconitum Lycoctonum	Toiad wilczymor.
— Napellus	— mordownik.
Acorus Calamus	Kalmus tatarskie ziele(Jundz).
	Ajer pospolity (Jundz.)
Adianthum Capillus	Niekropień włołki.
Aegilops ovata	Ościec jajowaty.
Agropyron repens	Perz pospolity.
Ajuga Iva	Gądziel (Kl.) Dąbrówka (Jundz.) piżmowa.
Alcea rosea	Topolówka różowa.
Allium ampeloprasum,	Czosnek szerokolišci.
— arenarium	— piaskowy.
— Dioscoridis	— Dioskoridesa.
— magicum	— czarodzieyski.
— nigrum	— czarny.
— sativum	— zwyczayny.
Aloe vulgaris	Aloes pospolity.
Althaea officinalis	Zygmarek lekarski.

(*) Jestto właśnie ten słownik roślinny, o którym była wzmianka wyżey, na stronicy 370.

Alyssum alpestre	Smagliczka podalpeyska.
Amaryllis lutea	Amarylla żółta.
Ambrosia maritima	Bożybyt (Syr. Kl.) nadmorski.
Amyris gileadensis	Balsamokrzew gileadeński.
— Kataf	— arabski.
Anacardium occidentale	Nerkodrzew indyyski.
Anagyris foetida	Palnik (Syr.) smrodliwy.
Anchusa italica,	Farbownik włoski.
— paniculata	— wiechowy.
— tinctoria	— prawdziwy.
Anemone appenina	Zawilec (Syr.) apeniński.
Anthemis altissima	Rumian wysoki.
— Chia	— chiyski.
— Cota	— włoski.
— rosea	— różowy.
— valentina	— walencki.
Anthyllis cretica	Przelot kandyyski.
Apium graveolens	Opich (Syr.) Selera.
Arbutus Andrachne	Mącznica (Jundz.) lewâncka.
— Unedo	— poziemkowa.
Areca Catechu	Areka Katechu.
Artemisia arborescens	Bylica (Syr.) drzewna.
— camphorata	— kamforowa.
— chamamaelifolia	— rumiankoliścia.
— maritima	— nadmorska.
— pontica	— rzymska.
— Santonica	— tatarska.
— spicata	— Kłosista.
Arum Arisarum	Kleśniec kapturkowy.
— colocasia	— egipski.
Arum Dracontium	— wielolistkowy.
— Dracunculus	— nakrapiany.
— maculatum	— plamisty.
Asparagus aphyllus	Szparag bezlistny.
Asphodelus fistulosus	Złotogłów piszczałkowaty.
— ramosus	— gałęzisty.
Aspidium Lonchitis	Paprotka (Jundz.) Kiwior. *Kl.*
Astragalus Glaux	Traganek hiszpański.
— Poterium	— granadyyski.
Athamantha cretica	Oleśnik kandyyski.
— macedonica	— macedoński.
— panacifolia	— stosiłoliści.
Atractylis gummifera	Promieniogłów gumorodny.
Atriplex Halimus	Łoboda (Syr.) nadmorska.
Avena sterilis	Owies płonny.

Baccharis Dioscoridis	Bachantka syryyska.
Bambusa arundinacea	Bambus trzcinowy.
Betonica Alopecurus	Bukwica żółtawa.
— orientalis	— wschodnia.
Biscutella {didyma *L. De.C.* / *Bet.* apula *L.*	Dwutarcznik apuliyski.
Bisserula Pelecinus	Dwupiłek pospolity.
Bombax Gossypium	Wełnodrzew bawełna.
Brassica Eruca	Kapusta szorstka.
— oleracea botrytis	— Kalafior.
Bunium ferulaefolium	Rzepnik zapaliczkoliści.
Cacalia verbascifolia	Mordownik dziewannoliści.
Cachrys Libanotis	Armarynta korzenna.
— Morissoni	— Morisona.
— sicula	— sycyliyska.
Cassia Fistula	Senes piszczelnik.
Calomagrostis epigeios	Oczeretek pospolity.
Calistegia sepium	Wilec, powóy wielki.
Campanula Erinus	Dzwonek drobno kwiatowy.
— laciniata	— poszarpany.
Capsella Bursa pastoris	Tasznik prawdziwy.
Carduus arabicus	Bodłak arabski.
— argentatus	— srebrzysty.
— leucographus	— białopisany.
Carthamus leucocaulos	Krokos białołodygowy.
Carum Bulbocastanum	Kminek rzepnik.
Castanea vesca	Kasztan prawdziwy.
Celtis australis	Wiązowiec południowy.
— italica	— włoski.
Cenchrus frutescens	Zadziornik krzewisty.
Centaurea armoracifolia	Chaber chrzanoliści.
— centauroides	— Nagłowacz.
Ceratonia Siliqua	Rożkowiec, Chleb Swięto-jański.
Cercis Siliquastrum	Strąkowiec zwyczayny.
Ceterach officinarum	Doradylla lekarska.
Cheiranthus Cheiri	Lak fiałek.
Chenopodium Botrys	Mączyniec gronkowy.
Cirsium Acarna	Oset hiszpański.
— syriacum	— syryyski.
— rivulare	— nadstrumieniowy.
Cissus vitiginea	Piączek winogradowy.
Cistus creticus	Czystek kandyyski.
Citrus medica	Cytryna zwyczayna.
Clematis cirrhosa	Powoynik wąsaty.
— integrifolia	— całoliści.

Cnicus benedictus	Bernardynek (Syr.) lekarski.
Cnidium apioides	Selernica skalna.
Cocos nucifera	Kokos orzechowy.
Cordia Myxa	Kordya czarna.
— Sebestena	— Sebestena.
Cordylocarpus laevigatus	Stawostrąk gładki.
Corylus tubulosa	Leszczyna rurkowata.
Crataegus Azarolus	Głog azarolek.
— monogyna	— jednosłupkowy.
— orientalis	— wschodni.
Cressa cretica	Kressa kandyyska.
Crithmum maritimum	Kowniatek (Syr.) nadmorski.
Cuminum Cyminum	Kmin kramny (Syr.).
Cuscuta Epithymum	Kanianka mnieysza.
Cynanchum Vincetoxicum	Oboynik Zwyciężyjad.
Cynodon Dactylon	Psiząb rozłogowy.
Cyperus rotundus	Cybora okrągła.
Dactyloctenium aegyptiacum	Perstnik egipski.
Daphne Cneorum	Wawrzynek dąbrówka.
— Gnidium	— wiechowaty.
Delphinium peregrinum	Ostróżka różnoliścia.
Diospyros Lotus	Sliwodaktyl pospolity.
— Ebenum	— heban.
— Ebenaster	— hebanowy.
— melanoxylon	— czarny.
Dipsacus fullonum	Szczeć sukiennicza.
Doronicum Pardalianches	Omieg pospolity.
— Scorpiodes	— stawowaty.
Drypis spinosa	Kolannik kolczysty.

(*Dokończenie nastąpi*).

Rzut oka na Jeografią fizyczną Wołynia i Podola, przez Dokt. *Bessera*, Professora historyi naturalney w Liceum Wołyńskiém.

Na Wołyniu nie masz owych pasm gór pierwiastkowych, które naturalisty, badającego powstania kuli ziemskiey naybardziey uwagę zastanawiają. Płaszczyzny też nie są tam bardzo obszerne; lecz cały kray, w różnych kierunkach przedzielony jest wzgórkami, z których krzemienieckie, zdają się bydź tylko

pochyłością ziemi, bardziey podniesiony ku stronie południowo-wschodniey, i przerżniętey wodą. Mnóstwo skamieniałości, równoległe warsty marglu mniey więcey piasczystego, lub też wapieńca napełnionego muszlami, jako też piaskowiec często znaydowany na powierzchni wzgórków, przyświadczają, że to jest ziemia napływowa. Okolice Korca i Żytomierza, zawierają podostatkiem granitu, którego części składowe po ich poprzedniém przygotowaniu, z pożytkiem się używają w fabryce porcellany, znaydującey się w Korcu. Wszędzie tam prawie grun jest gliniasty lub piasczysty, a po niektórych mieyscach żwirowaty. Całe niemal Polesie jest bagniste albo piasczyste; zresztą gubernija ta, przerżnięta wielą rzekami, z których naycelnieyszą jest Horyń, nigdzie źródeł solnych nie zawiera.

Lasy tam wielkie dają się widzieć, z drzew nayczęściey do rodzaju sosny należących. Chociaż nie wszędzie żyzność gruntu jest jednostayna, w ogólności atoli grunt wołyński, mniey jest urodzaynym od podolskiego. W drzewa owocowe obfitują tylko okolice górzyste; nie sprzyjają zaś im równiny i pochyłości wzgórków, wystawione na wschodnie i północno-wschodnie wiatry.

Wpływ klimatu ostrzeyszego, sprawuje wyraźną różnicę w dobroci i wielkości owoców. Dla tego też jabłka *Romarin rouge* zwane, nigdy prawie nie dochodzą tam właściwey wielkości, ani też smaku owoców tego gatunku, sprowadzanych z Tyrola. Gruszki bery białe, nabywają tam mączastości; a jakkolwiekby dobre miała położenie winnica, rzadko jednak winne grona zupełnie tam doyrzewają.

Podole, którego samo nazwisko oznacza, iż jest krajem z dolin złożonym, stanowi niezmierną płaszczyznę, przeciętą w rozmaitych kierunkach, a nadewszystko ze strony południowo-wschodniey, strumieniami i rzekami, z których jedne wpadają do Dniestru, a drugie łączą się z Bohem. Prowincya ta, różnych gatunków kamienie zawiera; strome zaś brzegi Dniestru, kryją w sobie podostatkiem kamiéni wapiennych, marmurów muszlowych i łupka glinianego; w gruntach na południu tey okolicy położonych, odkrywają się piaskowce i margiel. Boh płynie pomiędzy granitami, poczęści tworzącemi massy zaokrąglone i oderwane, á poczęści skały znaczney rozciągłości; chociaż te nie wznoszą się nigdy nad powierzchnią ziemi. W Troszczach, leżących na połowie drogi z Lubaru do Berdyczewa, widziałem spłaszczoną massę gneysu, 130 kroków wzdłuż, a 30 w szersz mającą. Grunt składający się mianowicie z gliny, pokryty jest znaczną warstą czarnoziemu. Okolice Bałty są piasczyste, a pod Piłowem ziemia składa się z granitu, już zupełnie rozkładowi dobrowolnemu uległego. Kraina ta ma równiny, w ogólności suche; gdzie niegdzie tylko ukazuje doły bagniste, a w Sawraniu, w powiecie Bałtskim, znaydują się jeziorka wody słoney. Podole wszędzie prawie ma tak żyżne grunta, że się obeyść można bez wszelkiego nawozu. Odłogi pokrywają się w pierwszym roku Ostami (*Carduus acanthoides* et *C. nutans*) a w okolicach południowo-wschodnich, rośliną: *Onopordon Acanthium* zwaną; po dwóch zaś lub trzech leciech przeistaczają się w łąki przewyborne. Są tam gdzie niegdzie bardzo piękne lasy, lecz na równinach otwartych,

drzewa nie dochodzą, ani znacznego wzrostu, ani wieku długiego; po wielu mieyscach widywaje łem usychające pod wierzchem; nie ma tam ani jodeł, ani sosen. Stepy na kilkanaście mil niemieckich rozległe, nie wszędzie się koszą. Równiny wystawione na gwałtowne wiatry wschodnie i północno-wschodnie, mniey obfitują w owoce, jak doliny; około Dniestru, doyrzewają one dwóma lub trzema tygodniami wcześniey, aniżeli na Wołyniu. W stronie południowo-wschodniey Podola, uprawiają kawony na gruncie, pod otwartém niebem, tak, iż począwszy od Kamieńca, wzgórki wystawione ku południowi, są niemi okryte. Uprawianie kukuruzy (*Zea Mays*) jést powszechne w całym powiecie Bałtskim, a nad brzegami Dniestru, o cztéry mile od Zaleszczyk, począwszy od Buczacza w Galicyi. Zboże tu, wyjąwszy tylko niektóre okolice piasczyste, wcześniey prawie trzema tygodniami doyrzewa, jak na Wołyniu. Za Mohylowem, napotykają się winnice, piękne winne grona wydające.

Ponieważ te prowincye, pozbawione są pasm gór wielkich, Flora ich przeto, jak uważam, nic osobliwszego nie okazuje. Jestto mieszanina Flory niemieckiey z austryacką, węgierską, kaukazką, krymską, i z florami krain północnych. Flora wołyńska jest ciągiem Flory galicyyskiey, która zmienia postać zbliżając się do Podola; a jak Wołyń zawiera więcey roślin niemieckich i na północy rosnących, tak Flora podolska, bogatszą jest w rośliny podobne do austryackich, węgierskich, kaukazkich i krymskich.

Tablica porównywająca rośliny Wołyńskie z Podolskiemi.

A. z Flory Austryacko-Pannońskiey.

(Na Wołyniu)	(Na Podolu)
Cyperus pannonicus, *Jacquin.*	Veronica Barrelieri,
Agrostis sylvatica, *Host.*	— foliosa, *W.* et *K.*
Festuca saginata, *Kit.*	— confusa, *R.* et *Sch.*
Nonca pulla, *De Candolle.*	— austriaca, *Jacq.*
Pulmonaria azurea, *mihi.*	— Jacquini, *R.* et *Sch.*
Veratrum Lobelianum,	— montana, *Lin.*
Daphne Cneorum, *Lin.*	Salvia Aethiopis, *Lin.*
Dianthus serotinus,	— austriaca, *Lin.*
Euphorbia lucida. *W.* et *K.*	Iris pumila, *Lin.*
Spiraea oblongifolia, *W.* et *K.*	Gladiolus communis, *Lin.*
Sisymbrium Irio, *Lin.*	Cynodon Dactylon, *Rich.*
Vicia villosa, *W.*	Calamagrostis Hostii *R.* et *Sch.*
Astragalus Cicer. *Lin.*	Sclerochloa dura. *P. B.*
Hieracium molle, *Jacq.*	Agropyron rigidum, *Schrad.*
Carduus arctioides, *Scop.*	Lepicephalus transylvanicus. *Lag.*
Cirsium eriophorum, *Lin.*	Cornus mascula. *Lin.*
Cineraria aurantiaca, *Hoppe.*	Heliotropium europaeum, *Lin*
— — — integrifolia, *W.*	Lithospermum purpureo-coeruleum, *Lin.*
— — — longifolia, *Jacq.*	Symphytum pannonicum, *Pers.*
Chrysanthemum Leucanthemum *var. Carpatica. Roch.*	Onosma echioides, *Jacq.*
Centaurea austriaca, *W.*	— arenaria, *W.* et *K.*
Gymnadenia odoratissima, *R. Br.*	Androsace maxima, *Lin.*
Equisetum pannonicum, *Kit.*	Phyteuma canescens, *W.* et *K.*
	Verbascum speciosum, *Schr.*
	— rubiginosum, *W* et *K.*
	Hyoscyamus pallidus, *Kit.*
	Vinca herbacea, *W.* et *K.*
	Atriplex acuminata, *W.* et *K.*
	— micro sperma, *W.* et *K*
	Kochia prostrata, *Schrad.*
	Ulmus alba, *Kit.*
	Isophyllum Gerardi, *Hoffm.*
	Seseli Hippomarathrum, *Lin.*
	— glaucum, *Lin.*
	Siler aquilegifolium, *Gaertner.*

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)

Cerefolium trichospermum, *Schult.*
Conium croaticum, *Kit.*
Oreoselinum Chabrei, *Hoffm.*
Rhus Cotinus, *Lin.*
Linum austriacum, *Lin.*
Fritillaria Meleagris, *Lin.*
Allium flavum, *Lin.*
— Ampeloprasum, W. et K.
Muscari comosum, *Lin.*
Polygonatum latifolium, *Jacq.*
Triglochin maritimum, *Lin.*
Dictamnus Fraxinella, *Lin.*
Silene longiflora, *Ehrh.*
Arenaria graminifolia *Schrad.*
(wyjąwszy *A. filifolia M. B.*)
Sedum purpureum, *Link.*
Reseda lutea, *Lin.*
Euphorbia salicifolia, *Hort.*
— dulcis, *Lin.*
— sylvatica, *Jacq.*
— virgata, *W.* et *K.*
Prunus Mahaleb, *Lin.*
Mespilus Cotoneaster, *Aut.*
Pyrus torminalis, *Lin.*
Rubus agrestis, *W.* et *K.*
Rosa pumila, *Jacq.*
— glauca, *Schult.*
Potentilla patula, *W.* et *K.*
Tilia alba, *W.* et *K.*
Aconitum Jacquini, *Reich.*
Clematis integrifolia, *Lin.*
Ranunculus illyricus, *Lin.*
— pedatus, *W.* et *K.*
Ceratocephalus orthoceras, *D. C.*
Helleborus purpurascens, *W.* et *K.*
Teucrium Laxmanni, *Lin.*
Ajuga Chamaepithys, *Schreb.*
Hyssopus officinalis, *Lin.*
Sideritis montana, *Lin.*
Marrubium peregrinum, *L*[illegible]
Thymus acicularis, *W.* et *K.*

(Na Wołyniu.) (Na Podolu.)

Scutellaria peregrina, *W.* et *K.*
Euphrasia lutea, *Lin.*
Isatis praecox, *Kit.*
Lepidium perfoliatum, *Lin.*
Thlaspi praecox, *Wulf.*
— perfoliatum, *Lin.*
Alyssum murale, *W.* et *K.*
— tortuosum, *W.* et *K.*
Roripa austriaca, *Andrzejowscii.*
{Arabis dasycarpa, *Andrz.*
{ — recta, *Baumg.*
Hesperis tristis, *Lin.*
Deilosma inodora. *Andrz.*
Erysimum diffusum, *Ehrh.*
Sisymbrium strictissimum, *L.*
— junceum, *Fischer.*
Günthera elongata, *Andrz.*
Rapistrum perenne, *D. C.*
Geranium divaricatum, *W.* et *K.*
{ — pyrenaicum, *Lin.*
{ — umbrosum, *W.* et *K.*
Alcea pallida, *W.* et *K.*
Vicia pannonica, *Jacq.*
Citisus austriacus, *Lin.*
Astragalus dasyanthus, *Pallas.*
— austriacus, *Lin.*
Trifolium ochroleucum, *Jacq.*
— diffusum, *Ehrh.*
Medicago minima, *Lin.*
Tragopogon canus, *W.* et *K.*
— orientalis, *Pall.* non *Lin.*
Scorzonera purpurea, *Lin.*
Podospermum laciniatum, *L.* (e Trevirano)
Lactuca saligna, *Lin.*
Prenanthes viminea, *Lin.*
Taraxacum serotinum, *W.* et *K.*
Hieracium foliosum, *W.* et *K.*
Crepis rigida, *W.* et *K.*
Carduus hamulosus, *W.* et *K.*

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)
Carduus collinus, *W.* et *K.*
Serratula nitida, *W.* et *K.*
Artemisia austriaca, *Lin.*
Xeranthemum annuum, *Lin.*
Conyza squarrosa, *Lin.*
Senecio saracenicus, *Lin.*
— umbrosus, *W.* et *K.*
Inula hybrida, *Baumg.*
Achillea nobilis, *Lin.*
— pectinata, *W.*
Centaurea stricta, *W.* et *K.*
— calocephala, *W.*
Quercus pubescens, *W.*
Populus pannonica, *Kit.*

Rośliny obu prowincyom spólne.

Veronica orchidea, Crantz, non Sprengel.— latifolia, Jacq.— prostrata, Lin. Salvia nutans, W. et K. Iris graminea, Lin.— hungarica, W. et K. Agrostis diffusa, Host. Festuca hirsuta, Host. Agr[illegible]yron intermedium, Host. Elictotrichon semperviren[illegible], Mihi. (Avena Host.) Scabiosa ochroleuca, Jacq. Asperula glauca, mihi. Galium infestum, W. et K. Psyllium arenarium, W. et K. Picotia scorpioides, R. et Sch. Hyoscyamus agrestis, Kit. Kochia arenaria, W. et K. Eryngium planum Heracleum flavescens, mihi (H. angustifolium, Jacq.) Pleurospermum austriacum, Hoffm. Linum flavum, Lin. Veratrum nigrum, Lin. Acer austriacum, Tratt. Polygonum arenarium, W. et K. Gypsophila arenaria, W. et K. Dianthus capitatus, Schott. — collinus, W. et K. Euphorbia angulata, Jacq. — Gerardiana, Jacq. — villosa, W. et K. Cerasus chamaecerasus, Jacq. Potentilla recta, Jacq. — intermedia, W. (canesceas, mihi *olim*) Papaver du[illegible]um, Lin. Aconitum moldavicum, Hacq. Anemone narcissiflora, Lin. Adonis aestivalis, Lin. — autumnalis, Lin. Teucrium supinum, Jacq. Nepeta pannonica, Jacq. Mentha [illegible]iaca, Jacq. Glecoma hirsuta, W. et K. Dracocephalu[illegible] [illegible]striacum, Jacq. Melittis grandiflora, Lin. Linaria genistaefolia, Lin. Lepidium campestre, D. C. Alyssum montaum, Lin. Lunaria rediviva, Lin. Dentaria glandulosa, W. et K. Erysimum odoratum, Ehrh. Syrenia Ehrhartiana, Andrz. Sysimbrium pannonicum, Jacq. Ononis hircina, Jacq. Orobus albus, Jacq. — laevigatus, W. et K. Vicia polyphylla, W. et K. Cytisus capitatus, Jacq. — supinus, Lin. — leucanthus, W. et K. Melilotus macrorhiza, W. et K. Trifolium medium, W.—

rubens, L i n. — pannonicum, J a c q. Tragopogon major, J a c q. Scorzonera rosea, W. et K. Hieracium echioides, W. et K. Hypochaeris maculata, L i n. Acarna mollis, m i h i. Carduus nutans, L i n. Cirsium incanum, J a c q.—serratuloides, L i n. — rivulare, J a c q. Carlina simplex, W. et K. Artemisia scoparia, W. et K. Senecio vernalis W. et K.— tenuifolius, J a c q. Cineraria campestris, R e t z. Aster Amellus, L i n. Inula ensifolia, L i n. Pyrethrum corymbosum, L i n. Centaurea coriacea, W. et K. Orchis globosa, — pyramidalis, L i n. — mascula, L i n. — militaris, L i n. — ustulata, L i n. — Sambucina, J a c q. Epipactis ensifolia, S w. etc.

B. z Flory Niemieckiey.

(N a W o ł y n i u.)

Veronica scutellata, *Lin.*
Gratiola officinalis, *Lin.*
Pinguicula vulgaris, *Lin.*
Valerianella dentata, *W.*
Eleocharis acicularis, *R. Br.*
Eriophorum latifolium, *Hopp.*
Calamagrostis lanceolata, *Roth.*
Phalaris arundinacea, *Lin.*
Deschampsia parviflora, *Thuiller.*
Elictotrichon pratense, *mihi.*
Corynephorus canescens, *PB.*
Poa sudetica, *Schrad.*
Koedleria cristata. *Pers.*
Schoenodorus pratensis, *P.B.*
Brachypodium pinnatum, *PB.*
— sylvaticum, *P.B.*
Zerna gigantea, *Panz.*
Scabiosa ausralis, *Wulf*(pseudoaustralis. *R.* et *Sch.*)
Centunculus minimus, *Lin.*
Trapa nataus, *Lin.*
Myosotis alpestris, *Schm.*
— collina, *Ehrh.*
Lysimachia punctata, *Lin,*
Verbascum phoeniceum, *Lin.*
Gentiana lancifolia, *Fröhl.*
Seseli venosum, *Hoffm.*
Allium arenarium, *Lin.*
— vineale, *Lin.*
Juncus capitatus, *Weig.*

(N a P o d o l u.)

Ligustrum vulgare, *Lin.*
Valerianella olitoria, *Lin.*
Isolepis Holoschoenus, P. B.
Scirpus maritimus, *Lin.*
Poa distans, *Lin.*
Schoenodorus elatior, *P. B.*
Bromus commutatus, *Schrad.*
— sterilis, *Lin.*
Pulmonaria mollis *Wolf.*
Viola persicifolia, *Roth.*
Thesium ramosum, *Hayn.*
Torilis arvensis, *Gärtn.*
Heracleum angustifolium, W.
Allium paniculatum, *Lin.*
Ornithogalum pusillum, *Schm.*
— umbellatum, *Lin.*
Phalangium Liliago, *Pers.*
Rumex undulatus, *Hort.Paris.*
— Nemopathum, *Lin.*
Epilobium roseum, *Schreb.*
Euphorbia Esula, *Lin.*
Glaucium tricolor. *Bernh.*
Aconitum lasiostomum, *Reich*
— Eulophum, *Reich.*
Ranunculus nemorosus, D. C.
— lanuginosus, *Lin.*
Helleborus niger, *Lin.*
Mentha Pulegium, *Lin.*
Scutellaria hastaefolia, *Lin.*
Thymus Nepeta, *Lin.*
Orobanche coerulea, *Sutt.*
Isatis tinctoria, *Lin.*

(Na Wołyniu.)
Luzula erecta, *Desv.*
Rumex Hydrolapathum, *Hort. Kremen.*
— aquaticus, *Lin.*
Colchicum autumnale, *Lin.*
Polygonum incanum, *Schm.*
Dianthus plumarius, *Lin.*
Sedum vulgare, *Link.*
Aconitum gracile, *Reich.*
Thalictrum simplex. *Lin.*
Teucrium Scordium, *Lin.*
Thymus angustifolius, *Schreb.*
Senebiera Coronopus, D. C.
Cardamine hirsuta, *Lin.*
Geranium phaeum, *Lin.*
— columbinum, *Lin.*
Genista germanica, *Lin.*
Vicia angustifolia, *Roth.*
Cytisus sessifolius, *Lin.*
Trifolium filiforme, *Lin.*
Lactuca Scariola, *Lin.*
Crepis virens, *Lin.*
Wiele z rodzaju Carex;
Populus nigra, *Lin.*
— alba, *Lin.*
Polypodium Phegopteris, *Lin.*

(Na Podolu.)
Lepidium Draba, D. C.
— latifolium, *Lin.*
Camelina dentata, W.
Diplotaxis muralis, D. C.
Erysimum repandum, *Lin.*
Vicia tenuifolia, *Roth.*
Oxytropis pilosa, D. C.
Astragalus exscapus, *Lin.*
Artemisia salina, W.
Tussilago Petasites hybrida, *Lin.*
Inula germanica, *Lin,*
Chrysanthemum segetum, *L.*
Centaurea paniculata, *Lin.*
Aristolochia Clematitis, *Lin.*

Rośliny obu prowincyom spólne.

Veronica dentata, Schm.— Hederaefolia, Lin. Valeriana exaltata, Mill. Iris bohemica, Schm. Schoenus caricinus, Schrad. Agrostis alba, Lin. Koeleria glauca, Spr. Elymus europaeus, Lin. Hordeum secalinum, Lin. Digitaria glabra, Pers. Agropyron caninum, Gaertn. Arhenatherum avenaceum, P. B. Myosotis sparsiflora, Mill.—laxiflora, Reich. Phyteuma orbiculare, Lin. Lonicera Xylosteum, Lin. Thesium ebracteatum, Hayn. Gentiana cruciata, Lin. Chenopodium Botrys, Lin. Isophyllum falcatum, Hoffm. Archangelica officinalis, Hoffm. Allium ursinum, Lin.— senescens, Lin. — angulosum, Lin. Ornithogalum Sternbergii, Hopp. Scilla bifolia, Lin. Luzula albida, Desv. Juncus atratus, Krock. Veratrum album, Lin. Epilobium palustre, Lin. Sedum maximum. Link. Glaucium corniculatum, Gaert. Tilia platyphylla, Scop.—microphylla, Vent. Aconitum rhynchanthum, Reich. Clematis erecta, Lin. Alyssum campestre, Schk. Alliaria officinalis, Andr. Barbarea arcuata, Andrz. Sysimbrium

Loeselii, Lin. Lavatera thuringiaca, Lin. Chondrilla juncea, Lin. Crepis foetida, Lin. Hieracium stoloniferum, *Hort. Lond.* Acarna cyanoides, *Fl. Wett.* Cirsium Erysithales, Lin. Artemisia campestris, Lin. Aster elegans, W. (amelloides, mihi *olim.*) Senecio nemorensis, *Jacq.* Achillea magna, Lin. Centaurea maculosa, *Fl. Fr.* Epipactis rubra. *Wiele z rodzaju* Carex. Fagus sylvatica, Lin. Quercus pedunculata, W.— Robur, Lin. Salix Starckiana, W.— viminalis, Lin. — alba, Lin. Mercurialis ovata, Hopp. Scolopendrium officinarum, W. Asplenium trichomanoides, Lin. Aspidium cristatum, Lin. Filix mas, Lin. Filix foemina, Lin. etc. etc.

C. z Flory Włoskiey.

(Na Wołyniu.)

Asprella oryzoides, *Lam.*

(Na Podolu.)

Lycopus exaltatus, *Lin.*
Crocus variegatus, *Hopp.*
Eragrostis poaeoides, *P. B.*
— pilosa, *Lin.*
Setaria sanguinalis, *P. B.*
— aegyptiaca, *Jacq.*
Campanula Rapunculus, *Lin.*
Lycium barbarum, *Lin.*
Salsola Kali, *Lin.*
Tragium Columnae, *Lin.*
Anethum segetum, *Lin.*
Muscari ciliatum, *Cyr.*
Dianthus atrorubens, *Jacq.*
Reseda mediterranea, *Lin.*
Euphorbia {nicaeensis, *Lin.* / glareosa, M. B.}
Teucrium valentinum, *Schreb.*
Alyssum saxatile, *Lin.*
Malcomia africana, *R. Br.*
{Cuspidaria, *Andrz.* / Cheiranthus rostratus, *Horn.*}
Hibiscus vesicarius, *Lin.*
Galega officinalis, *Lin.*
Astragulus monspessulanus, *L.*
Trifolium vesiculosum, *Sav.*
Medicago scutellata, *W.*
Scorzonera hispanica, *Lin.*
Carlina acanthifolia, *All.*
Achillea distans, *All.*

Rośliny spólne.

Anchusa Barrelieri All. Campanula bononiensis Lin. Adonis vernalis, Lin. Carex pilosa, All.

D. z Flory Wschodniey.

(Na Wołyniu.)

Azalea pontica, *Lin.*
Ramphospermum orientale, *Andrz.*

(Na Podolu.)

Secale cereale (*jakby bez uprawy*).
Verbascum orientale, *Lin.*
Pharnaceum Cerviana, *Lin.*
Statice tatarica, *Lin.*
Asparagus verticillatus, *Lin.*
Acer tataricum, *Lin.*
Silene tatarica, *Lin.*
Sedum anacampseros, *Lin.*
Lychnis chalcedonica, *Lin.*
Lythrum virgatum, *Lin.*
Crambe tatarica, *Jacq.*
Euclidium syriacum, *R. Br.*
Sida Abutilon, *Lin.*
Alcea ficifolia, *Lin.*
Astragalus asper, *Lin.*
— virgatus, *Lin.*
Artemisia pontica, *Lin.*
Centaurea orientalis, *Lin.*
— neglecta, *Schott.*
— tatarica, *Lin.*
— glastifolia, *Lin.*
Ceratocarpus arenarius, *Lin.*
Xanthium spinosum, *Lin.*

Rośliny spólne.

Veronica persica, Desf. Stipa capillata, Lin. Bunias orientalis. Centaurea phrygia, Lin. Buphthalmum cordifolium, W. et K. Arum orientale, M. B. Salix acutifolia, W. Cimicifuga foetida, *Lin.*

E. z Flory Północney.

(Na Wołyniu.)

Calamagrostris stricta, *Timm.*
Potamogeton Loeselii, R. et Sch.
Echinospermum deflexum, *Wahl.*
Hottonia polustris, *Lin.*
Swertia perennis, *Lin.*
Drosera longifolia, *Lin.*
— anglica, *Huds.*
Juncus squarrosus, *Lin.*
Vaccinium Myrtillius, *Lin.*
— Vitis idaea, *Lin.*
— uliginosum, *Lin.*

(Na Podolu.)

Agrostis stolonifera, *Lin.*
Holcus repens, *Schk.*
Androsace septentrionalis, *L.*
Waldschmidtia nymphoides, *Pers.*
Glaux maritima, *Lin.*
Rosa venosa, *Siv.*
Barbarea praecox, *Lin.*
Alnus incana, W.
Hieracium murorum, *Lin.*

(Na Wołyniu.) (Na Podolu.)

Oxycoccus palustris, *Schott.*
Andromeda polifolia, *Lin.*
Arbutus Uva ursi, *Lin.*
Chimaphila umbellata. *Rad.*
Pyrola uniflora, *Lin.*
— rosea, *Lin.*
— secunda, *Lin.*
— asarifolia, *Mich.*
Spergula pentandra, *Lin.*
Nymphaea minima, *Lin.*
Rubus Chamaemorus, *Lin.*
Hypericum guadrangulare, *L.*
Teesdalia nudicaulis, *R. Br.*
Epipactis atrorubens, *Hoffm.*
Cymbidium Corallurhiza, *Sw.*
Wiele z rodzaju Carex (na Podolu niebyły jeszcze śledzone).
Najas monosperma, W.
Pinus sylvestris (austriaca)
Abies rubra, *Bauh.*
Salix limosa, *Wahl.*
— leucophylla, W.
Juniperus communis, *Lin.*
Equisetum hiemale, *Lin.*
Aspidium Oreopteris, *Lin.*
Lichen islandicus, *Lin.*

Rośliny spólne.

Rhynchospora alba, Vahl. Eriophorum vaginatum, Lin. Alopecurus fulvus, Lin. Trichodium caninum, Schrad. Bromus asper, *Hort. Krem.* Galium boreale, Lin. Myosotis caespitosa, Schulz. Erythraea pulchella, Fr. Viola glauca, M. B. Tofieldia palustris, Lin. Luzula albescens, Wahl. Pyrola rotundifolia, Lin. Saxifraga Hirculus, Lin. Silene chlorantha, W. Lichnis diurna, Sibth. — vespertina, Sibth. Euphorbia palustris, Lin. — tomentosa; Lin. — villosa, Lin. Rubus corylifolius, Lin. Betonica stricta. *Hort. Krem.* Dracocephalum Ruyschiana, Lin. Pedicularis Sceptrum, Lin. — palustris, Lin. Draba lutea, Gil. Malva pusilla, Sm. Lathyrus palustris, Lin. Scorzonera humilis, Lin. Hieracium paludosum, Lin. Cirsium palustre, Lin. — oleraceum, Lin. Senecio paludosus, Lin. Cineraria palustris, Lin. Habenaria viridis, R. Br. Malaxis monophyllos, Sw. — Loeselii, Sw. Cypripedium Calceolus, Lin. Caltha palustris, Lin. Hydrocharis Morsus ra-

nae, Lin. Asplenum septentrionale, Lin. Polypodium vulgare, Lin.

F. z *Ftory Sybirskiey.*
(t. j. Uralskiey i Altayskiey).

(Na Wołyniu.)

Mespilus cotoneaster? (*z czarnemi owocami*).
Spiraea chamaedryfolia, *Pall.*
Spiraea salicifolia, *Lin.*
Cineraria Sibirica, *Lin.*
Senecillis glauca, *Gaertn.*
Centaurea pectinata, *Lin.*
Betula fruticosa, *Pall.*

(Na Podolu.)

Iris flavissima, *Pall.*
— Güldenstaedtii, *Lepechin.*
Alopecurus {sibiricus, *Schott.* / nigricans, W.}
Melica altissima, *Lin.*
Myosotis squarrosa, *Pall.*
Tournefortia arguzia, *R.etSch*
Athamanta sibirica, *Lin.*
Heracleum sibiricum, *Lin.*
Palimbia salsa, *mihi.*
Spiraea crenata, *Lin.*
Dracocephalum thymiflorum, *Lin.*
Scutellaria lupulina, *Lin.*
Geranium collinum, *Steph.*
Scorzonera caricifolia, *Pall.*
Serratula coronata, *Lin.*
Chrysocoma dracunculoides,
— villosa, *Lin.*
Centaurea trinervia, *Steph.*

Rośliny spólne.

Iris sibirica, Lin. Campanula sibirica, Lin. Adenophora lilifolia, Fich. Linum perenne, Lin. Gypsophila paniculata, Lin. Sempervivum globiferum, Lin. Anemone patens, Lin. — alba, Juss. (ochotensis, Fisch) Phlomis tuberosa, Lin. Pedicularis comosa, Lin. Lathyrus pyriformis, Lin. Hieracium sibiricum, Lin.

G. z Flory Tauryсko-Kaukazkiey.

(Na Wołyniu.)

Stellaria elodes, M. B.
Centaurea axillaris caucasica, M. B.

(Na Podolu.)

Veronica incana, *Lin.*
Salvia campestris, *M. B.*
— betonicaefolia, *Ell.?*
Valerianella dasycarpa, *Stev.*
Crocus reticulatus, *Stev.*
Iris pumila, *M B*,
— furcata, *M. B.*
— humilis, *M. B.*
Crypsis aculeata, *Hort. Krem.*
— schoenoides, *Lam.*
— phalarioides, *M. B.*
— alopecuroides.

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)
Bromus squarrosus, *Lin.*
Zerna angustifolia, *mihi*(Bromus *M. B.*)
Secale fragile, *M. B.*
Elymus sabulosus, *M. B.*
Agropyrum cristatum, *Gärtner.*
— pectinatum, *M. B.*
Lepicephalus uralensis, *Murr.*
— cretaceus, *M. B.*
Asterocephalus ucranicus, *Lag.*
Asperula galioides, *M. B.*
— humifusa, *mihi.*
— supina, *M. B.*
Galium ruthenicum, *W.*
Parietaria lusitanica, *Lin.*
Buffonia annua, *D. C.*
Myosotis marginata, *M. B.*
Anchusa subulosa, *Stev.*
— ochroleuca, *M. B.*
Lithospermum dispermum,
Symphytum tauricum, *W.*
Onosma tinctorium, *M. B.*
Cerinthe maculata, *M. B.*
Echium asperrimum, *Lam.*
Convolvulus lineatus.
Viola campestris, *M. B.*
— suavis, *M. B.*
Viola odorata taurica, *Stev.*
Evonymus nanus, *M. B.*
Herniaria incana, *Lam.*
Atriplex Besserianum, *R.* et *Sch.*
— incisum, *M. B.*
Isophyllum junceum, *M. B.*
Seseli tortuosum, *Lin.*
Silaus {alpestris, *mihi.* / Peuced. Silans, *M. B.*}
Malabaila graveolens, *M. B.*
Peucedanum ruthenicum, *M. B.*
Ferula {campestris, *mihi.* / nodiflora, *M. B.*}
Pharnaceum Cerviana, *Lin.*

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)

Statice scoparia, *W.*
— Besseri, *R.* et *Sch.*
— latifolia. *Sm.*
Linum tenuifolium, *M. B.*
— campanulatum, *Lin.*
Allium caucasicum, *M. B.*
— guttatum, *Stev.*
— flavum, *M. B.*
— moschatum. *M. B.*
— flavescens, *mihi.*
— albidum, *M. B.*
Tulipa sylvestris, *M. B. non Lin.*
Ornithogalum villosum, *M. B.*
Polygonum patulum, *M. B.*
Ruta linilolia, *Lin.*
Gypsophila collina, *Stev.*
Dianthus Pseudarmeria, *M. B.*
— potymorphus, *M. B.*
— campestris, M. B.
— guttatus, *M. B.*
— hirtus, *M. B.*
— lanceolatus, *Stev.*
— pomeridianus, *Lin.*
Silene supina, *M. B.*
— effusa, *Fisch.*
— saponariaefolia, *Schot. jun.*
Arenaria glomerata, *M. B.*
— rigida, *M. B.*
— Cephalotes, *M. B.*
Cerastium rotundifolia, *Sternb.* et *Hopp.*
Euphorbia tristis, *M. B.*
— gracilis, *M. B.*
— agraria, *M. B.*
Amygdalus nana. *Lin.*
Spiraea crenata, *M. B.* non *Lin.*
Rosa floribunda, *Stev.*
— pygmaea, *M. B.*
— montana, *Stev.*
— saxatilis, *Stev.*
Potentilla hirta, *M. B.*
— inclinata, *M. B.*
Delphinium cuneatum, *Stev.*
Adonis volgensis, *D. C.*

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)

Nepeta parviflora, *M. B.*
Phlomis pungens, *W.*
Thymus Marschallianus, *W.*
angustifolius *M. B.*
Linaria {Biebersteinii, *mihi.* / vulgaris, *M. B.*}
Orobanche coerulescens, *M. B.*
— alba *W.*
— arenaria, *M. B.*
Isatis taurica, *D. C.*
— moeotica *D. C.*
Alyssum rostratum, *Stev.*
— minimum, *Lin.*
Meniocus linifolius, *D. C.*
Arabis auriculata, *D. C.*
Syrenia Biebersteinii, *Andrz.*
Erysimum versicolor, *M. B.*
(Cheiranthus).
Crambe aspera, *M. B.*
Erodium serotinum, *Stev.*
Coridalis Marschaliana, *W.*
Genista depressa, *Andrz.*
Orobus pallescens, *M. B.*
Vicia Biebersteinii, *mihi.*
Cytisus ruthenicus, *Fisch.*
Astragalus ponticus, *Pall.*
——————— *M. B.*
Astragalus {odessanus, *mihi.* / vimineus, *M. B.*}
— subulatus, *Pall.*
— pallescens, *M. B.*
Caragana mollis, *M. B.*
— frutescens, *Lin.*
Hedysarum grandiflorum, *Pll.*
— confertum, *M. B.*
Trifolium ambigum, *M. B.*
Scorzonera stricta, *Horn.*
Lactuca latifolia, *M. B.*
Leontodon hispanicus, *W.*
— strigosus, *M. B.*
Cirsium serrulatum.
— ciliatum-hybridum, *Hort. Gor.*
Serratula xeranthemoides, *M. B.*
— radiata, *W.* et *K.*

(Na Wołyniu.) (Na Podolu.)

Serratula multiflora, *Lin.*
— stoechodifolia, *M. B.*
Senecio macrophyllus, *M. B.*
— erucaefolius, *M. B.*
Aster dracunculoides, *Lam.*
Inula {campestris, *mihi.* / Oculus Christi, *M.B.*}
Pyrethrum millefoliatum, *Lin.*
Anthemis ruthenica, *M. B.*
Centaurea ruthenica, *Lam.*
— sibirica, *M. B.*
— salicifolia, *M. B.*
— arenaria, *Stev.*
— virgata, *Lam.*
— parviflora, *Desf.*
— centauroides *β. M. B.*
— Adami *M. B.*
Echinops sphaerocephalus, *Lin.*
— {strictus, *Fisch.* / ruthenicus, *M. B.*}
Amarathus retroflexus, *Lin.*

Rośliny spólne.

Veronica spuria, Lin. — oxyphylla, Stev. Gladiolus imbricatus, Lin. Asperula Aparine, M. B. et mihi. Vaillautia chersonensis, M. B. Verbascum Biebersteinii, mihi (pulverulentum, M. B.) Trinia Henningii, Hoffm. Anthriscus humilis, mihi. (Chaerophyllum sylvestre, M. B.) Betula lancifolia, Hoffm. Ostericum palustre, mihi. Muscari pallens M. B. Silene viscosa, Lin. Crataegus laciniata, Stev. — pimpinellaefolia, M. B. — spinosissima, Lin. Hypericum elegans, M. B. Thymus Marschalianus, W. β. latifolius—hirsutus, M. B. Orobus lacteus, M. B. Hieracium bifurcum, M. B. (collinum, mihi *olim*) Artemisia inodora, M. B.

Rośliny które za nowe osądziłem, i w dziele niedawno wydaném (*Enumeratio plantarum hucusque in Volhynia Podolia, Gub. Kijowiensi, Bessarabia, Cis-tyraica et circa Odessam collectarum, simul cum observationibus in Primitias Florae Galiciae austriacae. Vilnae,* MDCCCXXII.) mniey więcey obszernie opisałem:

(Na Wołyniu.) (Na Podolu.)

Salvia cremenecensis, *Enum.* n. 1297, pag. 40.
Myosotis nemorosa, *Enum* n. 1464, p. 52.

Salvia dumetorum, *Andrz. Enum.* n. 34, p. 3.
Poa versicolor, *Enum.* n. 1319, p. 41, 87.

(Na Wołyniu.)

Viola collina, *Enum.* n. 243, p. 10,

Allium volhynicum, *En.* n. 390, p. 14 (*).

Polygonum neglectum, *Enum*, n. 1400, p. 45.

Amygdalus campestris, *Enum* n. 1425, p. 46. 58.

Rosa microcarpa, *Enum.* 594, p. 18, 60, 62, 81.

— Wolfgangiana, *Enum.* n. 1524. p. 61, 67.

— caryophyllacea, *Enum*, n. 603, p. 19, 61, 68.

Polygala decipiens, *Enum.* n. 1567, p. 73.

Salix canaliculata, *Enum.* n. 1608, p. 77.

— elegans, *Enum.* n. 1610, p. 77.

— onusta, *Enum.* n. 1611, p. 78.

(Na Podolu.)

Asperula tyraica, *Enum.* n. 1333, p. 41.

Galium mutabile, *Enum.* n. 1336, p. 42.

Seseli peucedanifolium, *Enum.* n. 1371, p. 44.

— campestre, *Enum.* n. 1373, p. 44.

Torilis microcarpa, *Enum.* n. 1362, p. 43, 93.

Spiraea picoviensis, *Enum*, n. 1428, p. 46.

Rosa Andrzejowscii, *Stev. Enum.* n. 597, p. 19, 61. 66.

— poteriifolia, *Enum.* p. 60.

— Friedlaenderiana, *Enum.* n. 1515, p. 46, 60, 63.

— uncinnella, *Enum.* n. 602. p. 20, 60, 63.

— Kosinsciana, *Enum.* 1518, p. 46, 60, 64.

— Ratomsciana, *Enum.* n. 608, p. 46, 61, 65.

— Boreykiana, *Enum.* n. 1519, p. 61, 65.

— terebinthinacea, *Enum.* n. 610, p. 21, 61, 66.

— livescens, *Enum.* n. 607, p. 20, 61, 62.

— Czackiana, *Enum.* n. 1523. p. 61, 66.

— Klukii, *Enum.* n. 600, p. 46, 61, 67.

Isatis heterocarpa, *Andrz. E-*

Comelina microcarpa, *Andrz.*

Enum. 1549, p. 71.

num 1617, p. 82.

Schivereckia podolica, *Enum.* n. 810, p. 26, 103.

Alyssum savranicum, *Andrz. Enum.* n. 803, p. 26, 83.

Dentaria hyspanica, *Enum.* n. 807, p. 27.

Erysimum exaltatum, *Andrz. Enum* n. 1554, p. 71, 83.

(Na Wołyniu.)

(Na Podolu.)

Andrzejowscianum, *Enum.* n. 838, p. 27.
— Marschallianum. *Andrz. Enum.* 1555, p. 72.
Barbarea stricta, *Andrz. Enum.* n. 1558, n. 72.
Genista tetragona, *Enum.* n. 887, p. 28. 73.
Onobrychis gracilis, *Enum.* n. 927, p. 29. 74.
Melilotus procumbens, *Enum.* n. 946, p. 30.
Tragopogon intermedius, *Enum.* n. 1625, p. 83.
— campestris, *Enum.* n. 1626, p. 84.
— livescens, *Enum*, n. 973, p. 30.
Taraxacum salinum, *Enum* n. 990, p. 31.
Erigeron podolicum, *Enum.* n. 1075, p. 33, 76.
Senecio arenarius, *M. B*? *Enum.* 1082, p. 30.
Inula media, *M. B. Enum.* 1600, p. 66.
Centaurea stereophylla, *Enum.* n. 1142, p. 25.

Rośliny spólne.

Scabiosa campestris, Andrz. *Enum.* n. 147, p. 7. Vaillantia Scopolii, *Enum.* n. 168, p. 7, 50. Anchusa procera, *Enum.* n. 198, p. 8. Aethusa elata, Friedl. *Enum.* n. 355, p. 13, 54. Ferula sylvatica, *Enum.* n. 1368, p. 44. Rosa glaucescens, *Enum.* n. 599, p. 19, 60. R. dimorpha, *Enum.* n. 598, p. 19, 61. R. frutetorum, *Enum.* n. 595, p. 18, 61. R. Jundzilliana, *Enum.* n. 605, p. 20. 46, 61, 67. R. nitidula, *Enum.* n. 606, p. 20, 61, 67. Aconitum moldavicum? (odmiana z białemi kwiatami) *Enum.* 1535, p. 69. Ranunculus Steveni Andrz. *Enum.* n. 685, p. 22. Erophila Krockeri, Andrz, *Enum.* n. 1619. Cardamine umbrosa, Andrz. *Enum.* n. 1562. p. 72. Polygala Vaillantii, *Enum.* n. 1566, p. 73. Taraxacum erythrospermum, Andrz. *Enum.* n. 1586, p. 75.

GEOGNOZYA.

O górze wyziewającey płomień, która się znayduje w Azyi mnieyszey, niedaleko Deliktaszu, a znajomey w starożytności u Strabona, pod nazwiskiem Olimpu (*).

W dziełach Plinijusza opisany jest następny fenomen:

„ Z góry Chimery, niedaleko Fazelisu, ciągle się „ wydobywa płomień, dzień i noc gorejący. “

Kapitan *Beaufort*, wysłany w r. 1811 przez admiralicyą angielską, dla zdjęcia karty tey części Azyi mnieyszey, która dziś nosi nazwisko Karamanii, postrzegł w nocy na jedney górze, znaydującey się nie opodal wioski *Deliktasz*, płomień, który nazajutrz śledzić przedsięwziął, a potém następną podał wiadomość.

Uszedłszy z *Deliktaszu* dwie przeszło mile po żyżney i w części uprawney dolinie, uyrzeliśmy się w okolicy górzystey i lasem okrytey, a nareszcie weszliśmy na górę, z któréy podnosił się płomień. Znaleźliśmy tam budynek rozwalony, wewnątrz którego w jednym kącie znaydował się otwór, do trzech stóp średnicy, podobny do zwyczaynych czeluści piecowych; z tego otworu wybucha płomień bardzo gorący, lecz bez naymnieyszego dymu.

Drzewa, krzaki i wszelkiego rodzaju chwasty, rosną prawie około samych brzgów tego małego krateru.

Grunt w przestrzeni kilku jardów dokoła, nie okazuje żadnych śladów wpływu tego płomienia. Sam pagórek składa się z niewielkich kawałków serpentynu, między któremi natrafiają się gdzie niegdzie ułamki wapieńca; z resztą, żadne się w okolicy nie odkrywają

produkta wólkaniczne. Nieco niżey, na pochyłości tegoż pagórka, jest drugi otwór, kędy zapewne, w dawnych czasach, także wybuchał podobny płomień. Lecz przewodnik nasz zapewniał, że, jak tylko zasięgnąć mogą pamięcią tameczni mieszkańcy, płomień ten zawsze w jednem tylko mieyscu był postrzegany; wielkość jego i kształt zawsze były też same, ani huku, ani trzęsienia ziemi nigdy nie sprawował, a wyrzuty kamieni, jako też duszące wyziewy, nigdy się tam nie zdarzyły. Prócz tego, chociażby naywięcey wlano wody do otworu, zawsze podnoszący się z niego płomień, jednostayne wydawał światło. Pastérze, przygotowujący sobie częstokroć na tym ogniu jedzenie, za nayprawdziwszą utrzymują, że kradziona żywność nigdy się w tym płomieniu ugotować nie daje.

P. *Beaufort*, porównawszy okoliczności mieyscowe, bynaymniey nie wątpi, że płomień ten, jest właśnie tym samym, o którym namienia Plinijusz.

Dodaje on także, iż półkownik *Rock*, odkrył podobny płomień na wyspie Samos, na górze leżącey w zachodniey części tey wyspy. Różni się on od poprzedzającego tém tylko, że się peryodycznie zjawia, gdy tym czasem w Deliktasz ciągle trwa, i zdaje się bydź utrzymywany, wydobywającym się bez przerwy gazem.

W *Chichagong*, w Bengalu, znayduje się także podobny krater, nad którym jest wystawiona pogańska świątynia. Płomień tego krateru, powiada Major *Rennel*, stał się w ręku przebiegłych kapłanów, przedmiotém wielkiego zabobonu.

N. A. K.

Odkrycie znaczney massy złota rodzimego w okolicach Mozeli.

Złoto rodzime znaydowane jeszcze od r. 1776

w strumieniach, wpadających do Mozeli, pochodzące niewątpliwie z żył kwarcowych, przecinających tameczny łupek gliniany przechodowy, ledwo, do roku bieżącego, kilka dukatów wartości dochodzić mogło. Z początkiem zaś tego roku, odkryto w jednym strumieniu, około wioski *Enkrich*, kawałek złota rodzimego, ważący prawie 4 łóty. Jestto bryłka, zawierająca w sobie ziarna kwarcu, a przeto ciężkości jey gatunkowey oznaczyć trudno. Wszakże metal zdaje się bydź bardzo czystym. Znayduje się teraz w królewskim gabinecie mineralogicznym w Berlinie. Pomieniona wyżey wieś *Enkrich*, leży pomiędzy *Trarbach* a *Zell*, na prawym brzegu Mozeli.

Rośliny kopalne w dolinie rzeki Ohio, w Ameryce.

Pomiędzy nayznakomitszemi fenomenami geologicznemi, pomieścić należy tę dziwną rozmaitość roślin zagrzebanych w obszerney dolinie, po którey płynie rzeka Ohio. Odkrywa się tam dąb czarny, orzech czarny, brzoza biała, sykomora, i t. p. Drzewa te, składające dziś lasy tameczne, leżą obok drzew kokosowych, bambusowych, daktylowych, kassyowych i innych, jak gdyby flory: Chińska, Indyyska i Afrykańska, były przedtem zgromadzone nad brzegami Muskingum; widać tam wyciski ich liści, naylepiey zachowane, kwiaty daktylowe w pączkach i zupełnie rozwinięte, odkrywają się w łupku mikowym, jakby medale, mające służyć do objaśnienia starożytney historyi botaniki, i rozproszenia wątpliwości tych, którzy niedowierzają.
